

גליון שבועי
מתודת רבן של ישראל

מבית אז"ש

דוגאן רבני יוסף שלום אלישיב זצוק"ל
עמוד ההודאה

גליון
מספר 58

שנה ב'
פרשת עקב

אין לסמוך על הדברים למעשה

ועֵתָהּ יִשְׂרָאֵל מָה ד' אֱלֹקֶיךָ שָׂאל מֵעַמְךָ (דברים י ב)

מאה ברכות בכל יום

איתא במנחות (מג ע"ב) "תניא היה רבי מאיר אומר חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום שנאמר ועתה ישראל מה ד' אלהיך שואל מעמך רב חייא בריה דרב אויא בשבתא וביומי טבי טרח וממלי להו באיספרמקי ומגדי".

ובטור סי' מו "והשיב רב נטרונאי ריש מתיבתא דמתא מחסיא דוד המלך עליו השלום תקן מאה ברכות דכתיב (שמואל ב כג א) הוקם על ע"ל בגימטריא מאה הוּו כי בכל יום היו מתים מאה נפשות מישראל ולא היו יודעין על מה עד שחקר והבין ברוח הקודש ותקן להם לישראל מאה ברכות".

ובשו"ע סי' מו סק"ג "חייב אדם לברך בכל יום מאה ברכות לפחות"

חובה או מצוה

רבינו נשאל האם חובה לברך מאה ברכות בכל יום. **והשיב: "מצוה, לא חובה. בדרך כלל מברכים בכל יום מאה ברכות"**.¹ **רבינו הביא ראיה שאינו חובה אלא מצוה,**

¹ ציוני הלכה תפילה ח"א ע' סח. אף שלי השו"ע "חייב", וכ"ה לשון הגמ' מנחות (מ"ג ע"ב) "תניא הי רבי מאיר אומר חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום", עי' ציוני הלכה שם בהע' שמנה כמה מקומות שמצינו "חייב" שאינו חיוב גמור, "חייב אדם לברך על הרעה כשם שהוא מברך על הטובה", "חייב איניש לבסומי בפוריאי", "חייב אדם לשנות בלשון רבו", ועוד ע"ש.

במ"ב (רצ סק"ב) נקט לי "ישתדלי", וז"ל "ועתה כשנחסר לו כמה ברכות שבתפילת שבת יש רק שבע ברכות ועל כן ישתדל להשלים"

² ציוני הלכה שם ע' סט. במחזיק ברכה שם תמך יתדותיו מדי הגמ' במנחות (מ"ג ע"ב) "רב חייא בריה דרב אויא בשבתא וביומי טבי טרח וממלי להו באיספרמקי ומגדי" (פירש"י בשבתות וימים טובים דלא מצו מצלי י"ח טרח וממלא להו למאה ברכות באספרמקי ומגדי, אספרמקי בשמים ומגדי מיני מגדים שטעונים ברכה), כיון דבש"ס ייחס זה דוקא לרב חייא בריה דרב אויא משמע דהוא דוקא היה מצויין לטובה בהא

מדברי המחזיק ברכה (או"ח ריש סי' רצ) שכ' "דלטרור בזה הוא מידת חסידות"².

נשים

רבינו נשאל האם יש לנשים להקפיד על אמירת מאה ברכות בכל יום. **והשיב: רצוי**.³

להרבות בברכות כשלא יגיע למאה

רבינו נשאל האם ראוי לאדם שלא יכול להגיע למאה ברכות להשתדל לברך כמה ברכות נוספות כדי להתקרב יותר למאה ברכות. **והשיב: אין ענין**.⁴

דיני ברכת ראיית ימים נהרות הרים וגבעות

ים אוקיינוס שמקיף העולם וים התיכון

כ' בשו"ע סי' רכח ס"א "על ימים ונהרות הרים וגבעות ומדברות אומר בא"י אמ"ה עושה מעשה בראשית ועל הים הגדול והוא הים שעוברים בו לארץ ישראל ולמצרים אומרים ברוך אתה ה' אמ"ה עושה הים הגדול". וכ' במ"ב "והוא הים שעוברין וכו' ונקרא ים הגדול מפני חשיבותו של ארץ ישראל, אבל הרבה אחרונים פליגי על

מילתא, למדנו דלטרור בזה הוא מדת חסידות. (כוונתו שאין זה חובה, דאילו היה חובה גמורה ורק רחבד"א נתייחד בזה שטרח בזה, הלא גם מצוות דרבנן חייב אדם לטרוח אחריהן, ומדכתב שהטרחא היא רק חסידות מוכח שאינה חובה גמורה ויחייב' לאו דוקא - ציוני הלכה שם בשם רבינו)

³ ציוני הלכה תפילה ח"א ע' ע.

⁴ יבקשו מפיהו תפילה ח"א ע' תרנב. בשל"ה (יומא לא) כ' "וזה לשון סדר היום (דף לד סדר מאה ברכות) ענין סוד מאה ברכות הוא ענין נשגב עד מאד ונורא וכו' אבל בפחות ממאה אין הדבר נגמר כאשר ידוע ליודעי חן".

בתשובות והנהגות (ח"ד סי' קנג) כ' ששמע דהגרי"ז מבריסק נהג בכל שבת לעלות לתורה למפטיר כדי לזכות בעוד ברכות להשלים למאה שדקדק בזה טובא, אבל ביוהכ"פ עלה לתורה בלוי, כיון דלדעתו בלא"ה לא יגיע למאה ברכות א"כ אין ענין להרבות אלא אם יוכל לצאת התקנה דמאה ברכות.

נברא בששת ימי בראשית, אבל מסקנת דבריו היתה לברך, והבין מרבינו דהטעם הוא משום שברכת עושה מעשה בראשית ניתקנה על כל מה שעשה השי"ת שאין בו מעשה אנוש, וגם אי נימא שנעשה לאחר זמן יש לברך עליה כדין ראית ימים ונהרות.

עד אימתי מברך

רבינו נשאל: מי שרואה דבר המחייב ברכה במשך זמן ארוך, כגון שיושב על שפת הים שלש שעות, ונזכר שלא בירך, האם יכול עכשיו לברך.

והשיב: כל זמן שהוא רואה יכול לברך.

עוד נשאל רבינו: אם כבר עבר מן המקום וכבר אינו רואה את הים, אך עדיין מתפעל ממה שראה, האם כיון שעדיין מתפעל נחשב ששייך עדיין לראיה ויכול לברך. **והשיב: אין נפק"מ במה שהוא עדיין מתפעל, אם גמר לראות הפסיד הברכה.** עוד נשאל: האם כשגמר לראות בפועל הפסיד הברכה, או שיש לו זמן של תוכ"ד. **והשיב: אם לא עבר כדי דיבור מסוף הראיה יכול לברך.**⁷ (שער העין ע' תכא)

עוד נשאל: בנסיעה בכביש החוף רואים את הים, ובאמצע הרים מסתירים, מה הדין כשלא בירך בראייתו הראשונה ועבר יותר מכ"ד ועתה רואה שוב את הים, האם הפסיד הברכה. **והשיב: לא הפסיד הברכה כיון שהכל באותה הנסיעה.**⁸ (שער העין ע' תכב)

גדר ראיית ימים ונהרות

רבינו נשאל: מי שרואה את הים באופן שאינו מתפעל, כגון שרואה קטע ים קטן, או שרואהו בלילה, האם צריך לברך. **והשיב: איפה כתוב שצריך להתפעל? אם רואים צריך לברך.**⁹ (שער העין ע' תכ). עוד נשאל: מכמה ערי המרכז

המחבר וסבירא להו דדוקא על ים אוקיינוס שהוא הים הגדול שבכל הימים שמקיף את כל העולם עליו קבעו ברכה בפני עצמו מפני גדלו, אבל על ים שעוברין בו לארץ ישראל לא נקרא לענין זה ים הגדול ומברכין עליו כמו על שאר ימים. **וכן פסק רבינו שאין מברכין ברכת "עושה הים הגדול" אלא על האוקיינוס המקיף את כל העולם, משא"כ על הים התיכון מברכים "עושה מעשה בראשית".** (שיעורי מרן הגר"ש אלישיב ברכות נט ע"ב, שער העין ע' פא הע' ט, וע' פב הע' יב)

ים כנרת

ים כנרת מדינא הברכה על ראייתה עושה מעשה בראשית. אמנם אומרים שהרחיבו את גודלה ונשתנה ממה שהיתה בששת ימי בראשית, ויתכן שהחלק שרואה אינה מששת ימ"ב,¹⁰ לכן מספק אין לברך עליה.

ונשאל רבינו: כשרואה את כולה שאז ודאי רואה גם החלק שהוא מששת ימי בראשית, האם יכול לברך. **והשיב: אם רואה את כולה אין חשש זה ויכול לברך.** (חתד"י הגר"י ישראלזון זצ"ל בשם רבינו, מובא בשער העין ע' תכה. ולכאוי אין כוונת רבינו רק לרואה כל הכנרת את ה"ה לרואה את מרכז הכנרת דשם ודאי הוא ממעשה בראשית. אבל הסכמת כל הפוסקים דכנרת חשיב מעשה בראשית וחייבים לברך עליה כדין ימים - שער העין ע' פד)

ים המלח

בס' וזאת הברכה כ' שרבינו נסתפק האם מברכים על ים המלח, כיון שמבואר ברש"י בראשית יד ג שים המלח לא היה מזמן בראשית. אבל בישא יוסף כ' שאמנם רבינו הזכיר טעמים של המפקקים שלא לברך עליה הואיל ולא

⁷ וכך מבואר בשו"ע רכז ס"ג לענין ברכת ברקים ורעמים.

⁸ וכן דעת כל גדולי הפוסקים שליט"א וטעמייהו משום שכל שבדעתו להמשיך ולראות הכל חשיב כראיה אחת (שער העין שם בהע"י).

⁹ אבל הגר"ש הלוי וואזנר זצ"ל (שער העין שער העיונים סו"ס ט) כי "אע"פ שסו"ס ים הוא, מכ"מ יש לצדד שלא יברך בשם ומלכות כי אולי כוונת חז"ל כשרואה גבורת וגודל הים דאז יש חיוב להתפעל ממעשה גבורת בראשית וכיו"צ.

⁵ כדאיתא בברכות נט ע"ב ונפסק בשו"ע כאן ס"ב דהרואה נהרות במקום שנשתנה מהלכם ע"י אדם אינו מברך ע"י מ"ב שם סק"ו דה"ה לענין ימים אלא דבימים מן הסתם אין אנו צריכים לחוש לזה.

⁶ וכך מתבאר מדברי הביה"ל (סי' ר"יח ד"ה במקום) גבי הרואה מקום שנעשה בו נס וז"ל "ונראה דאין יכול לברך רק כל זמן שרואהו להמקום, אבל אם כבר עבר ואינו רואה אותו הפסיד ברכתו".

בבואת הדבר, דמי למש"כ הפוסקים דראיה
במראה אינה נחשבת לראיה - שער העין שם)

גדר "הרים וגבעות המשונים"

נשאל רבינו: על הא דאיתא בשו"ע לברך על
"הרים וגבעות המשונים וניכרת גבורת הבורא
בהם", האם דבר זה נקבע לפי ראות עיניו, או לפי
רוב העולם, דיש אנשים שהר מסויים נראה להם
משונה בעוד שלרוב העולם אינו נראה כן.
**והשיב: מה שמקובל אצל רוב אנשים
שזה משונה רק אז מברכים** (שער העין ע' תכו).

עמידה בעת הברכה

**בעת אמירת ברכת הראיה טוב לכתחילה
לעמוד¹⁰.**

"בא הרוג ברגליו" – חכמת פסיקתו של רבינו בשאלת היתר עגונה

מעשה מבהיל כפי שסיפר הגאון הגדול רבי אברהם שרמן שליט"א מגדולי וותיקי
הדיינים בארה"ק שהיה קרוב וחביב מאוד על רבינו, וזכור לכל מעמידתו האיתנה על
משמר טהרת הייחוס לעומת הרוצים לקעקע את כרם בית ישראל ב"גיורי כזב" לכל
מיניהם וסוגיהם, כאשר היה בזה לשליח נאמן וידא אריכתא של רבינו זצוק"ל לגדור
גדר ולעמוד בפרץ

לקראת פרסום המעשה בגליון "מבית איש" פנינו להגאון הגדול רבי אברהם שרמן
שליט"א שיאשר את פרטי המעשה. הגאון שליט"א נעתר לבקשתינו אישר והוסיף
פרטים. מערכת "מבית איש" מודה להגאון הגדול שליט"א על הזמן היקר שהקדיש
עבור זה לפרסום המעשה לתועלת הרבים

קוק זצ"ל, שימש בתפקיד זה ותיאר בפניו את כל
מה שהתפקיד דורש.

לשאלת רבינו מה יהיו ההשלכות לגבי שקיעותו
בתורה באם ייקח את התפקיד, השיב הרב שרמן,
שכל ימות השבוע מוסר שיעורים בירושלים,
ומאחר והתפקיד המוצע הוא בירושלים הדבר לא
יפגע בהרצת תורתו, כך שימשיך להיות מונח
בלימוד.

אמר לו רבינו: "אם כך אתה יכול לקבל את
התפקיד", אולם המשיך ואמר לו: "דע! שיש
שאלות חמורות מאד מאד, וצריך להיות זהיר
מאוד בפסיקת ההלכה".

רואים בקצה האופק קטע קטן של ים, האם
אפשר לברך על ראיה שכזו. **והשיב: אין חילוק
אם זה ראיה מקרוב או ממרחק רב, כל
שרואים צריך לברך.** שוב נשאל: לפעמים
מאותם ערים מבחינים בקטע קטן מהים רק
אחרי התבוננות ועיון, האם גם על ראיה כזאת
שייד לברך. **והשיב: גם בזה אין חילוק וכל
שרואים צריך לברך** (שם ע' תכו).

ראיה ע"י משקפת

רבינו נשאל: מי שרואה דבר המחייב ברכה
ממרחק רב ע"י משקפת, האם יכול לברך.
והשיב: אם רואה את הדבר יכול לברך.
(שער העין ע' תכב. אמנם אם אין המשקפת
עשויה בתבנית זכוכית מגדלת, אלא בנויה על
בסיס מראות וממילא הרואה אינו רואה רק

מעשה זה עוסק בימי מלחמת יום הכיפורים בה
אירעו קרבות קשים שהיו מעורבים בהם אנשי
מילואים נשואים, דבר שגרם לתיקי עגונות קשים
למאוד, שהיו בתחום אחריותו של הגר"א שרמן,
שכיהן אז בתפקידו הרשמי כרב אזור ירושלים
והמקומות הקדושים.

יצוין, שכאשר הציעו להגר"א שרמן שליט"א
משרה זו, הוא למד באותה עת בכולל של מכון
הרי פישל ללימודי רבנות ודיינות, והתלבט האם
להיענות להצעה או להמשיך בלימודיו לדיינות,
אי לכך עלה לרבינו לקבל ממנו דעת תורה.

בתחילה שאלו רבינו האם הוא יודע את מהות
התפקיד? והשיב הרב שרמן, שגיסו רבי שלמה

מארגון הצלב האדום הבינלאומי, שערך רשימה של כל השבויים.

אולם, עדיין היה חוסר ודאות בנוגע ללוחם נשוי אחד, אותו חייל היה במוצב "קנטרה" (עיר בצפון מזרח מצרים בצדה המזרחי של תעלת סואץ) ששם היו 32 חיילים. באותו מוצב, חלק מהחיילים התפנו בטרם הגעת המצרים, וחלקם נפלו בשבי, אולם גורלו של לוחם אחד בשם דב הלפרין נותר עלום.

כאמור, במקביל לתחקיריו של הרב שרמן, גם גורמי צה"ל, המשטרה והפרקליטות הצבאית חקרו אחרי כל פיסת מידע, והרבנות הצבאית אף הקימה בית דין מיוחד לעגונות שכלל את הראשלי"צ הרב הראשי הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל והרב הצבאי הראשי וסגנו. הסיכום היה שהצבא לא יוציא שום קביעה בטרם יאשר אותה בית הדין שהוקם לשם כך. המתאם בין הצבא לבית הדין היה הרב הראשי של חיל השריון, הגאון רבי אפרים צמל שליט"א, שכיהן כמזכיר בית הדין.

על מנת לחקור מה ארע עם הלוחם דב הלפרין, נפגש הרב שרמן עם מפקד מוצב "קנטרה" וחקר אותו מה עלה בגורלו.

המפקד, שהיה בעל דרגה בכירה, העיד:

בעת שהחלה הלחימה, קיבלתי הוראה מאלוף פיקוד הדרום, לסגת מן המוצב ולחבור לכוחות השריון של צה"ל שהיו ממוקמות כ-15 ק"מ מן המוצב, אספתי את החיילים שנשארו בחיים לאחר המתקפה, וכשירד הלילה התחלתי להתפנות מן המוצב, אולם, כל האזור היה כבוש בידי המצרים.

תוך כדי הפינוי, נתקלנו בעמדת מקלע כבד מייצור רוסי בשם 'גוריונוב', המאופיין בעוצמת אש גבוהה של 500-700 קליעים לדקה שהחל להמטיר עלינו אש תופת. כל החיילים שהיו עמי נשכבו על הרצפה עד שהאש פסקה, ובינתיים הזמינו המצרים כוחות סיוע, שיספקו תאורה לכל האזור כדי לתפוס אותנו. בפסק הזמן שנוצר, החלטנו לסגת חזרה לקנטרה, יחד עם שבעה עשר חיילים, ושאר החיילים התחבאו באנקרים (מבני מתכת) של הצבא המצרי שהיו מפוזרים שם. והנה בדרך שמת לי לב לחייל שוכב על הארץ, רכנתי מעליו והרמתי, נענעתי אותו וראיתי שהוא הרוג. זיהיתי שזה החייל דב הלפרין, וזיהיתי גם את צבע השיער שהיה בגוון שערו של מיודעי דב הלפרין.

ביקש הרב שרמן: "אם כן, שרבינו מאשר לי לקבל את התפקיד, אבקש שרבינו יעזור לי, שאם אצטרך להזדקק לשאלות בהלכה שאוכל לבוא לרבינו". רבינו נעתר לכך, והסכים שבכל עת ובכל שעה יוכל לפנות ולשאול בין בבית בין בתפארת בחורים ובין באהל שרה.

בין השאלות שהתעוררו במהלך שהותו בתפקיד הייתה השאלה הבאה.

לפני שפרצה מלחמת יום הכיפורים, היו מגויסים חיילי מילואים מירושלים והסביבה, לאיש את המוצבים של קו המעוזים (מערך מבוצר שנבנה לאורך תעלת סואץ לשם הגנה על החיילים המשקיפים על הגבול שבין ישראל למצרים לאורך התעלה). והנה לפתע פתאום פרצה המלחמה בעיצומו של יום הכיפורים, וכל קו התעלה נפל בידי המצרים. אמנם, לאחר הגעת המצרים לתעלה, קיבלו חלק קטן מהחיילים אישור לסגת ולהצטרף לכוחות צה"ל, אולם לא כולם הספיקו לעשות זאת; חלקם חזרו, חלקם נהרגו וחלקם נלקחו בשבי המצרי.

תיכף כשנודע דבר המלחמה, מיהר הרב שרמן לחדר המבצעים כדי לדעת מה ארע לאותם לוחמים שבמעוזי התעלה, והתברר לו, שלעת עתה יש כמאה ותשעים חיילים שלא נודע מה עלה בגורלם, רח"ל.

הרב שרמן מיהר לרבינו כדי לקבל הדרכה, מה עליו לעשות לעת הזאת כאשר יש הרבה חיילים שנדרש לקבוע מה מצבם ומה דין נשותיהם? רבינו שמע את הפרטים, והורה, שהתפקיד הנדרש עתה הוא, לאסוף מידע מפורט מי חי מי הרוג ומי נעדר, ובמהלך הבירור לקחת עמו עוד שניים על מנת שכל עדות שתגיע תתקבל בבי"ד. עוד אמר רבינו, שישתדל לקחת עמו חיילים שומרי מצוות ובעלי הבנה, ובנוסף לכך, צריך שאחד מאותם שניים יהי ספרא דדיינא, ויכתוב את כל מהלך העדות באופן מפורט.

הגר"א שרמן קיבל את דברי רבינו והחל באיסוף מידע. לשם כך נפגש עם מפקדי היחידות השונות, ותיחקר אותם מה עלה בגורלו של כל חייל וחייל. במקביל, גם במטה הכללי של הצבא, הקימו מדור מיוחד לטפל בענייני ההרוגים והשבויים, שבהם פעלו המשטרה הצבאית החוקרת משפטנים ועורכי דין.

לאחר שעבר זמן מה, ובפרט לאחר ההכרזה על הפסקת אש ונסיגת המצרים מהתעלה, התבררה תמונת המצב במלואה, ונתקבל המידע מי נהרג ומי חי. בנוגע לנעדרים, ניתנה אינפורמציה

השבויים, ואם כן אין אפשרות אחרת להסביר מה ארע עמו אם לא שנהרג, אולם הואיל וכך הורה רבינו, הוא הוכרז כנעדר ולא כהרוג.

אך נתון אחד לא היה ידוע:

דב הלפרין אכן היה ברשימת השבויים! אלא שנציג הצלב האדום, שהיה ממוצא צרפתי, החליף את השם "הלפרין" בשם "חלפרון"!

לאחר ההסכם שהגיעו אליו השלטונות עם המצרים, שוחררו כל השבויים, וקבוצות קבוצות חזרו ארצה.

כאשר הקבוצה האחרונה של השבויים הייתה אמורה לנחות בשדה התעופה לוד, שלח הרב שרמן קצין מטעמו, שיבדוק אולי בכל זאת נמצא שם אותו דב הלפרין. זאת למרות, שהדבר היה נראה כל כך חסר סיכוי, עד שאפילו המשפחה לא שלחה קרובים לשם, מחמת הייאוש שאחז בהם בהיותם בטוחים שהוא אכן נפל חלל.

והנה לפתע מצלצל הטלפון בבית הרב שרמן, כשעל הקו נמצא אותו קצין שנשלח מטעמו לשדה התעופה והוא צועק לו בהתרגשות גדולה: דב הלפרין חי! ...

"הנה הוא עומד על ידי" ממשיך הקצין "והוא אף תמה מדוע אף אחד מבני משפחתו לא הגיעו לקבל את פניו כמו שבאו לשאר השבויים".

הרב שרמן הנדהם מיהר לבשר על כך לבני משפחתו, שלא האמינו למתרחש.

מפקדי הצבא היו בהלם ואמרו להגר"א צמל: "הרב שלכם מחולל ניסים!" "על פי ההיגיון היינו בטוחים במאה אחוז שהוא הרוג"!

למחרת בבוקר, מיהר הגר"א שרמן לרבינו זצ"ל לספר לו שאותו "הרוג" נמצא חי.

פני רבינו האירו מתוך שמחה ושביעות רצון, אולם ביקש להבין, איך קרה שברשימות לא הופיע שמו של דב הלפרין, אמר לו הרב שרמן שאותם אלו שכתבו את המסמך היו צרפתיים וכתבו את השם בצורה מעוותת.

הגר"א שרמן מסר למרן זצ"ל, את דברי גורמי הצבא. אך רבינו הבהיר, שאין זה ינסי, אלא חכמת חכמי התורה, לדעת את נפשם של הנמצאים במלחמה, ולהציל מתקלות נוראות!

שאל הרב שרמן את המפקד: ברור לך שהיה זה דב הלפרין? השיב המפקד 98 אחוז שזה היה הוא, אי אפשר לומר 100 אחוז, אולם ברור לי שזה היה הוא, הוא שהה עמי זמן רב במוצב והכרתיו היטב.

במקביל, גם גורמי חקירה אחרים בצה"ל חקרו את אותו מפקד, והגיעו למסקנה שהוא הרוג, ולהבדיל, גם ביה"ד השתכנע שיש לסמוך על דברי המפקד הבכיר, אלא שכיון שהמתאם - הגר"א צמל - ידע שהרב שרמן מברר את ההלכה אצל רבינו זצ"ל, המתין ביה"ד בראשות הגר"ע יוסף להכרעתו.

הרב שרמן עלה לרבינו והעביר את דבריו של המפקד, שלאחר האש הצולבת שספגו והזיהוי שעשה לו, ברור לו שזה הלוחם דב הלפרין.

אך רבינו קבע ואמר: נכון שהם ספגו אש מאוד כבדה, אולם הנך רואה שניצולו מהם חיילים וזה לא מוות בטוח, ואשר על כן אי אפשר להכריז עליו כהרוג ואי אפשר להתיר את אשתו.

הגר"א שרמן ביקש להבין את הפסק על בוריו ושאל את רבינו: מדוע אי אפשר להאמין למה שהמפקד אומר שהוא נענע את הגופה והכיר בה שזה דב הלפרין?

אמר לו רבינו: איתא ביבמות (דף קיד ע"ב), דאע"פ שהאשה נאמנת לומר מת בעלי, אולם אם זה היה בעת מלחמה אינה נאמנת, ואמרינן בגמ' "אמר רבא מאי טעמא דמלחמה? משום דאמרה בדדמי", ופירש רש"י: "מאומד לבה, ואע"ג דלא חזיתה דמית, כדפרישית, דסברה, סלקא דעתא בכל הני דאיקטול הוא פליט? בתמיה" (שבעת מלחמה הדמיון מטה לחשוב שהוא בין המתים). אם כן, אמר רבינו, עדיין אין בכוח עדות המפקד להחליט בוודאות שזה אכן דב הלפרין, כי אחרי שהיה זה עת מלחמה, ונתקלו באותו מקלע בעל עוצמת מוות נוראה, יתכן שדמיונו מטעה אותו לומר שהוא זה שמת בוודאות, בעוד שיתכן שניצל וזיהוי המת מוטעה.

לכן קבע רבינו שאי אפשר להכריז עליו כהרוג וודאי ואי אפשר להתיר את אשתו.

כשנודעה פסיקת מרן רבינו לראש בת הדין הצבאי, הגר"ע יוסף זצ"ל, השהה את מתן פסק הדין.

גורמי הצבא לא הבינו את ההוראה "התמוהה" של רבינו, אולם הואיל ובית הדין לא התיר, נשאר דב הלפרין היחיד שלא זוהה, זאת למרות שברשימות ארגון הצלה"א לא הופיע שמו בין

**הגאון הגדול רבי אברהם שרמן שליט"א
בבית רבנו**

**הגאון הגדול רבי אברהם שרמן שליט"א
לצד רבינו בעת מסירת השיעור**

'בית הוראה יוסף שלום'
על ידי תלמידי חכמים תלמידי מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל
ועל פי הוראותיו
ניתן להעביר שאלות במייל
beit.horaah.613@gmail.com

כל הזכויות שמורות כולל תוכן ותמונות
למכון הגרי"ש אלישיב

לכל עניני הגליון ניתן לפנות בדוא"ל:
m.harav.elyashiv@gmail.com

ניתן לתרום דרך עמדות נדרים פלוס
על שם מכון הגרי"ש אלישיב מס' 2211